

[Kaj Andresen.]

imod, at i den årrække, jeg her har beskæftiget mig med vedrørende statsfinanserne, er befolkningens private andel, dens privatforbrug, steget meget betydeligt. Fra 1958-59 til i år er nationalindkomsten ifølge den økonomiske oversigt steget fra ca. 31 milliarder kr. til ca. 50 milliarder kr., altså med 19 milliarder kr. Selv om statsudgifterne i samme tid er steget med 5-6 milliarder kr., er der en ganske pæn stigning tilbage til borgernes private anvendelse.

I samme periode er — stadig efter oversigten — det private forbrug steget fra omkring 23 milliarder kr. til omkring 37 milliarder kr. eller med mere end 50 pct., og karakteristisk for periodens velstandsstigning er den stærke forøgelse, der har fundet sted i forbruget af varige forbrugsgoder som motorkøretøjer, køleskabe, fjernsyn m. m., hvor stigningen alene udgør ca. 4 milliarder kr. Der er altså både over det private og det offentlige forbrug sket en meget betydelig forøgelse af befolkningens levestandard.

Det, der er karakteristisk for udgifterne over en årrække, gælder også for det kommende års budget. Det er uddannelses- og trafikopgaverne, det er sociale og sundhedsmæssige ordninger, som stiller større krav til os. En vurdering af det samlede budget må derfor være en stillingtagen til, om disse felter har fået tildelt mere eller mindre end rimeligt. Det kan vel næppe virke overraskende, at de sociale udgifter i videre forstand er øget med mellem 300 og 400 mill. kr. og uddannelsesudgifterne med omkring 150 mill. kr. Langt den største del af budgettet udgøres jo af lovbundne udgifter og lønudgifter. Efter den opgørelse, finansudvalget har modtaget netop over disse udgifter, udgør lovbundne udgifter, tjenestemandsløn og medhjælpsløn ca. 9 milliarder af budgettets 11,2 milliarder kr. Også dette illustrerer, at finansloven er det bevillingsmæssige udtryk for den gennemførte lovgivning.

Må jeg, når der er tale om lønninger, føje et par kommentarer til en artikel af hr. Damsgaard Hansen i B.T. for i går, hvor på ny spørgsmålet om de ansattes antal og lønudgifter i statsadministrationen er taget op. Hr. Damsgaard Hansen har jo tidligere beskæftiget sig med dette emne i forbindelse

med finanslovforhandlingen. Som tidligere sagt skal en rationalisering af statsadministrationen ikke møde modstand fra vor side, men når artiklen fremkommer med overskrifter og lønstatistik, som antyder, at der i denne administration er en udgift til lønninger på op imod 5 milliarder kr., er et par oplysninger vist nødvendige for at hindre mytedannelse om den dyre statsadministration.

Det fremgår ganske rigtigt af Statsfinanserne fra i år, at de samlede lønudgifter for 1962-63 udgør ca. 4,5 milliarder kr., men heraf udgør lønnen til personalet i statsvirksomhederne, d. v. s. arbejdere ansat under statsbaner, postvæsen og telegraf m. v., ca. 1 milliard kr., lønninger under forsvaret til officerer og mandskab ca. 900 mill. kr., politiets og retternes aflønning omkring 300 mill. kr. og pensioner plus løn til præster og lærere ca. 1 milliard kr. Det bliver alene til disse områder 3,2 milliarder kr. Heri er ikke medregnet lønninger til gymnasielærere, lærere og professorer ved læreanstalterne eller hospitalsansat personale — for ikke at tale om særforsorgens og børneforsorgens mange medarbejdere. Disse gruppers aflønning andrager adskillige hundrede millioner, så de beløb, der går til lønninger i den egentlige administration, er af en ganske anderledes beskeden størrelsesorden, som jeg ikke præcist kan fastslå, men det er vel nok muligt at fremskaffe tallene. Først derefter vil det være muligt og rimeligt at bedømme, hvorvidt statens administration er dyrere eller billigere end tilsvarende administration i private virksomheder som f. eks. pengeinstitutter eller forsikringsselskaber.

I Mandagsdebatten i Berlingske Tidende for i går har hr. Aage Hastrup — og det følges op af en leder i Berlingske Tidende i dag — som repræsentant for det konservative folkeparti også beskæftiget sig med finanslovsforslaget, bl. a. under overskriften — jeg beder om tilladelse til at citere nu og senere —:

„Statsudgifterne stiger og stiger . . .

Alligevel er der ikke penge nok til de nødvendige anlægsopgaver.“

Jeg har allerede nævnt, hvor omfattende anlægsarbejder der er gennemført i de seneste år, og at anlægsudgifterne i budgettet er sat til ca. 1.400 mill. kr. Det er blot besynder-